

сравнению с инфляцией; сокращение финансово необеспеченных льгот; повышение уровня занятости населения и предотвращения потери квалифицированных кадров; улучшение социальной мобильности; распространение волонтерского движения.

Ключевые слова: государство, социальная политика, общество, население, благосостояние.

Pidlypna R.

THE ISSUE OF FORMATION OF PUBLIC POLICY IN SOCIAL PROTECTION AREA

Theoretical approaches to the interpretation of social policy in contemporary research have been considered. Approaches to understanding the meaning of this term have been characterized. The aim of the article is to determine the essential characteristics of the concept of «social policy» and classification of social policy models. Theoretical and applied research has been applied to review and summarize the concept of social policy, system analysis method has been applied to construct typological groupings of social policy models. Approaches to understanding of social policy have been grouped and key ones - «activity», «institutional», «system»- have been singled out. Having organized proposed approaches, author's interpretation of the content of social policy has been suggested, in which the content of social policy is manifested not in the functioning of institutions, but the implementation of measures to enhance the development of society through these social institutions, in the process of which the relations between the subjects of society are formed. Classification of models of social policy based on a systematic approach has been grounded and grouped. Analyzing the models of social policy, two diametrically opposite types have been singled out - paternalistic and market, other types are intermediate tending more to one or the other type. The necessity to design and build our own model of social policy has been determined. To do this, the main characteristics of the new model of Social Policy of Ukraine should be: poverty reduction and strengthening of the position and role of the middle class; strengthening of the competitiveness of the national economy based on innovation model of development and implementation of effective state anti-corruption policy; the accelerated growth of income compared to inflation; reducing of unsecured financial benefits; increase of employment level and prevention of qualified personnel loss; improving social mobility; the spread of voluntary movement.

Key words: state, social policy, community, population, welfare.

Одержано 05.04.2015 р.

УДК 330.322.012

Попадинець Василь Васильович,
магістрант факультету міжнародних відносин і країнознавства,
Університет Росток, Німеччина

ІНВЕСТИЦІЙНИЙ КЛІМАТ УКРАЇНИ У ГЛОБАЛЬНІЙ ЕКОНОМІЧНІЙ СИСТЕМІ

Інвестиційний клімат в Україні, як в регіональному, так і в глобальному порівнянні, слабкий і потребує значного поліпшення в багатьох сферах. У статті досліджено і теоретично узагальнено термін «інвестиційний клімат», як складової інвестиційної привабливості економіки країни. Визначено основні параметри, котрі впливають на привабливість інвестиційного клімату національної економіки. Використано методи: узагальнення, порівняльного аналізу, економіко-статистичний. Мета статті полягає в детальному аналізі інвестиційного клімату України згідно Індексу глобальної конкурентоспроможності, визначенні і обґрунтуванні конкретних проблемних областей та секцій і наданні можливих рекомендацій щодо покращення інвестиційного клімату в Україні. Результати дослідження дозволили виділити ряд чинників, які гальмують економічний розвиток і створюють непривабливий інвестиційний клімат. При цьому було використано дані Світового банку щодо розвитку ВВП України з 1991 року і по 2013 рік. Обґрунтовано, що однією із найпроблемніших сфер є боротьба з корупцією. По цьому напрямку, в глобальних рейтингах, країна знаходиться в аутсайдерах. Як не менш важливі чинники погіршення інвестиційної привабливості національної економіки визначено надмірну регуляцію і втручання держави в економічну діяльність суб'єктів господарювання. При цьому було вказано на недостатнє реформування даної сфери і надано ряд рекомендацій щодо її модернізації. Проаналізовано стан системи юстиції і дотримання прав економічних суб'єктів. Крім того було розглянуто недостатньо прозору і стійку фінансову систему України, як складову розвитку економіки. Практична значущість статті полягає в обґрунтуванні, що для покращення інвестиційного клімату потрібний комплексний підхід, який включає в себе реформування державного оподаткування, дерегуляцію і лібералізацію для учасників ринку, протидію корупції, створення правової держави і покращення фінансового ринку України. Перспектива подальших досліджень полягає в більш детальному аналізі найважливіших проблемних чинників формування інвестиційного клімату в Україні.

Ключові слова: інвестиційний клімат, міжнародна конкуренція, конкурентоспроможність, дерегуляція, лібералізація, реформування.

ВСТУП

У світлі останніх подій реформування економіки України виступає першочерговим завданням української влади. Потреба у реформуванні відображається в слабкій інвестиційній привабливості вітчизняної економіки. Різні соціально-економічні проблеми перешкоджають зростанню інвестицій. Вирішення цих проблем потребує глибокого аналізу інвестиційного клімату українського економіки з розробкою можливих практичних рекомендацій.

Постановка проблеми. Після здобуття незалежності Україна вважалася новою економічною силою у Східній Європі – велика за площею та кількістю населення країна, з високим, за європейськими стандартами, обсягом ВВП на душу населення, який майже відповідав рівню Іспанії. Відповідно до цього, початкові перспективи України утвердитися як економічно успішна країна були значними [1].

Економіка України, як і інших країн колишнього СРСР, після здобуття незалежності знаходилась в умовах кризи. На відміну від більшості країн Східної Європи (насамперед країн Вишеградської четвірки і Балтійських країн), економіка України не була системно реформована і модернізована. Як наслідок, українська економіка протягом більш, ніж 20 років незалежності страждає від нестабільності і частих періодів економічного спаду. Після довгих років застою спостерігаються періоди зростання. Це підкреслює незакінчене і недосконале реформування країни, так як основними причинами для швидкого економічного зростання середини 2000-х років були не позитивні процеси всередині України, а процеси передусім міжнародного характеру. Крім того, в період економічного підйому не відбувається зростання обсягів інвестицій в конкурентоспроможність вітчизняної економіки.

Відповідно, інвестиційний клімат в Україні, як в регіональному, так і в глобальному порівнянні, слабкий і потребує значного поліпшення в багатьох сферах. Підвищений інтерес і актуальність теми покращення інвестиційного клімату в Україні виникає і завдяки останнім політичним та економічним подіям в країні, адже потенційний дефолт країни мав би катастрофічні наслідки як для України, так і для всього регіону.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми інвестиційного клімату України досліджували німецькомовні автори Андреас Демські (Andreas Demski), Вікторія Кеттнер (Viktoria Kettner), Харальд Маєр (Harald Meyer), Герман Климент (Hermann Clement) та інші. Серед найбільш відомих українських дослідників у цій сфері можна виділити О. Адамова, Б. Герасимчука, Б. Кваснюка, М. Назарчук, В. Тарасович, А. Поручник, Н. Титаренко та деякі інші.

Мета статті (постановка завдання). Мета статті полягає в тому, щоб, спираючись на різні міжнародні рейтинги, дослідити інвестиційний клімат в Україні, визначити конкретні проблемні сфери і сформувати пропозиції щодо його поліпшення і реформування.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Україна завжди була важливим промисловим центром. Спочатку в складі Російської імперії, а потім в СРСР. Економічно важливе значення мало також стратегічне географічне положення між Європою і Росією. Таким чином, країна мала значні початкові перспективи. Тим не менш, ці початкові перспективи були нівельовані різними факторами, і країна внаслідок цього економічно занепадала після здобуття незалежності. Економічне зростання почалося тільки в кінці 1990-х років [2].

Дані Світового банку вказують на величезну негативну тенденцію в українській економіці в 1990-их роках. Відповідно, в перші роки після здобуття незалежності мав місце постійний негативний річний розвиток ВВП аж до -23 відсотків (1994 р.). Лише з 2000 року економіка знову почала зростати. Так, в середині 2000-х років темпи зростання зросли до 12 відсотків (2004 р.), що вказувало навіть на тимчасовий економічний бум. Тим не менш, це економічне зростання не тривало дуже довго. Через економічну кризу 2009 року спад ВВП у цьому році становив 14 відсотків. Після економічної кризи українська економіка відновлюється дуже повільно [3]. Можливо, одна з головних причин нестабільності української економіки полягає саме в слабкому інвестиційному кліматі в країні.

Але для точної оцінки інвестиційного клімату в економіці потрібне точне формулювання терміну «інвестиційний клімат». Згідно з Баррі Веінгастом (відомим американським економістом), під інвестиційним кліматом слід розуміти поєднання політичних, нормативно-правових, соціальних та інституціональних факторів, які створюють досить надійні стимули для приватного сектора до інвестування в соціально бажані проекти [4]. На думку Ніколаса Стерна (колишнього віце-президента Світового банку), термін «інвестиційний клімат» означає політичне, інституційне та поведінкове середовище, що позначається на прибутковості і ризиках, пов'язаних з інвестиційною діяльністю [5].

Звіт глобальної конкурентоспроможності (Global Competitiveness Report) [6] Всесвітнього економічного форуму (World Economic Forum) допомагає у визначенні найбільш важливих факторів, які сприяють зростанню економіки країни. Цей звіт також пояснює, чому деякі країни є більш успішними, ніж інші, і слугує політикам і компаніям в якості важливого інструменту для створення та покращення економічної політики та інституціональних реформ.

При аналізі *Звіту про глобальну конкурентоспроможність 2013-2014 рр.* можна констатувати таке: Україна має проблеми в багатьох сферах, які становлять основу інвестиційного клімату. Секції «права власності» (143-тє місце з 148 країн світу), «незалежність судової влади» (138-тє місце), «права інтелектуальної власності» (133-тє місце), «захист інтересів міноритарних акціонерів» (146-тє місце), «ефективність правової бази у врегулюванні спорів» (144-тє місце) відображають значні труднощі верховенства права та судової системи в Україні. Незважаючи на можливі перспективи зміцнення

держави, залежні суди і відсутність правової держави гальмують ці їх.

З моменту здобуття незалежності, реформування судової системи було дуже повільним. З тих пір і до сьогоднішнього дня судова система не надто сильно змінилася. При цьому великою проблемою є те, що, незважаючи на правову незалежність судів, судові рішення приймаються під впливом. Крім того, правосуддя в Україні постійно недостатньо фінансується, що сприяє корупції в судах. Окрім цього, відсутні прозорість та ефективність [7].

Крім судів, корупція поширюється і на інші сфери діяльності в Україні. Масштаби корупції в країні вражаючі і починаються з рівня домогосподарств, а закінчуються виконавчою владою. Корупція є однією з найбільш істотних причин слабого інвестиційного клімату в Україні. Корупція гальмує будь-які позитивні економічні чи політичні перетворення в країні і є однією з тих проблем, які дошкуляють країні з моменту здобуття незалежності. Спроби подолати ці перешкоди переважно провалювалися, і країна, згідно з багатьма глобальними рейтингами, вважається однією з найкорумпованіших країн світу.

Про це свідчить також і *Звіт про глобальну конкурентоспроможність*. Відповідно, в секції «неофіційні платежі і хабарі» Україна знаходиться тільки на 130-ому місці. Значний рівень корупції підтверджують і інші дослідження. Так, наприклад, згідно з Індексом сприйняття корупції (*Corruption Perceptions Index*), що видає *Transparency International*, Україна, з моменту її включення в цей рейтинг, постійно знаходилась у другій половині індексу, що підтверджує значний рівень корупції [8].

Корупція в країні існує з багатьох причин. Це не просто пережиток минулого, а й вираз національної культури. Дослідження показали, що країни, котрі протягом тривалого часу жили під чужим пануванням, більш тісно пов'язані з корупцією, ніж вільні країни. Це пов'язана з корупцією ментальність, яка досі живе в українському суспільстві. Таким чином, корупція є також субелементом культури України [9].

З моменту здобуття незалежності, ситуація з корупцією не сильно змінилася. Невдалі заходи по боротьбі з корупцією не зважали на такі фундаментальні факти, як те, що корупція в Україні є і результатом комунізму, і перехідного періоду, а також елементом національної культури. Таким чином, заходи по боротьбі з корупцією були перейняті від Заходу, не беручи до уваги специфіку України. Незважаючи на негативне ставлення населення до корупції, важко змінити корумповані звички. Тому заходи по боротьбі з корупцією мають бути розроблені з метою виявлення причин. Проблемою в боротьбі з корупцією є також розрив між владою і простими громадянами. Цей розрив сприяє корупції на низовому рівні. Тому корупція знижує довіру до влади і до держави. Так, діалог між владою і суспільством має бути ключовим елементом у боротьбі з корупцією [10]. Крім того, зменшенню корупції сприяє лібералізація, обмеження державного втручання у бізнес і дерегуляція.

Крім того, *Global Competitiveness Report* ілюструє загальну слабкість держави і державних

установ. Це знайшло своє відображення в слабких позиціях у наступних секціях: «фаворитизм у рішеннях чиновників» (місце 133), «тягар державного регулювання» (місце 137), «надійність поліцейської служби» (місце 134), «вплив податку на інвестиційні стимули» (місце 145), «загальна податкова ставка, відсоток від прибутку» (126-те місце з 55,4 відсотками), «кількість днів, щоб почати бізнес» (99-те місце з 22-ма днями), «кількість процедур для початку бізнесу» (74-те місце з 7-ма процедурами), «поширення торговельних бар'єрів» (118-те місце).

Таким чином, реформування державного апарату та зменшення роздутаї бюрократії стоять на передньому плані. Необхідним є також зняття обмежень для бізнесу (дерегуляція) і створення рівних умов для всіх вітчизняних і зарубіжних економічних суб'єктів.

Спрощення процедур для організації бізнесу є дуже важливим елементом поліпшення інвестиційного клімату, адже, як це уже було показано, даний чинник сильно погіршує позиції України в глобальній конкуренції. Держава повинна відходити від політики безкомпромісного фіскального навантаження на бізнес заради додаткових надходжень у бюджет. Система оподаткування для платника податків повинна бути простою і зрозумілою, такою, щоби вона відповідала очікуванням платників, а також відповідала інтересам держави.

Ще одною проблемою державного регулювання є постійні і хаотичні зміни в законодавстві. Вони завжди повинні бути реалізовані систематично, щоби уникати довільного трактування дій посадових осіб. На додаток, потрібно розробити спеціальні законодавчі норми, що дозволяють стимулювати довгострокові інвестиції та знизити ризики для них.

Наслідуючи приклад багатьох європейських країн, оподаткування та регулювання підприємницької діяльності повинні бути максимально автоматизованими, щоби уникнути можливих незаконних дій посадових осіб.

Проблемним для інвестиційного клімату є також український фінансовий ринок. Безпосередньо рейтинги в секціях «стійкість банків» (місце 143), «доступність фінансових послуг» (місце 126), «наявність фінансових послуг» (місце 109) ілюструють цей недолік у глобальній конкуренції. Так як банківська та фінансова системи є ключовим елементом привабливого інвестиційного клімату, важливо реформувати цю систему якомога швидше і ґрунтовніше. В рамках цього, фінансове законодавство повинне бути переглянуто так, щоби, по-перше, зробити банківську систему більш міцною і прозорою, по-друге, полегшити надання кредитів та відкриття депозитів, і, таким чином, створити стимули для людей, щоби вносити свої гроші в банки, по-третє, звести до мінімуму ризик для інвесторів і, таким чином, забезпечити безпеку в цій економічній галузі.

ВИСНОВКИ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Незважаючи на значні початкові перспективи, Україна не стала міцною східноєвропейською країною.

Не були в повній мірі проведені системні реформи і, внаслідок цього, вітчизняна економіка проходить постійні фази нестабільності. Тимчасові економічні піднесення пов'язані, в першу чергу, з зовнішньоекономічними факторами, а не з внутрішніми перетвореннями. Це вказує насамперед на недостатній рівень розвитку української економіки. Для її розвитку потрібні значні інвестиції, які не надходять внаслідок поганого інвестиційного клімату.

Таким чином, інвестиційний клімат України недостатній для залучення інвестицій і поступається багатьом регіональним економікам в глобальній конкуренції. За багатьма параметрами Україна займає

останні місця в рейтингах економічної привабливості. Це вказує на недоліки, які були допущені за період незалежності. Для покращення інвестиційного клімату потрібний комплексний підхід, який включає в себе реформування державного оподаткування, дерегуляцію і лібералізацію для учасників ринку, протидію корупції, створення правової держави не тільки де-юре, а і де-факто (і як наслідок захист прав економічних суб'єктів) і покращення фінансового ринку України. Такі реформи були би можливими в тому числі при поглибленій співпраці з європейськими та міжнародними організаціями.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Besters-Dilger, Juliane. Die Ukraine in Europa. – Wien 2003. – P. 123-126.
2. Kappeler, Andreas. Kleine Geschichte der Ukraine. – München 2011. – P. 263-266.
3. Дані Світового банку про розвиток ВВП України 1991-2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.KD.ZG/countries/UABY?display=graph>
4. Weingast B. The Economic Role of Political Institutions: Market Preserving Federalism and Economic Development // Journal of Law, Economics & Organization. – Washington D.C., 1995. – P. 7.
5. Evaluation of the World Bank Group's Support for Investment Climate Reforms. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://ieg.worldbankgroup.org/Data/reports/AP_Investment_Climate_CODE_FINAL_0.pdf
6. Звіт глобальної конкурентоспроможності (*Global Competitiveness Report*) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www3.weforum.org/docs/WEF_GlobalCompetitivenessReport_2013-14.
7. Besters-Dilger, Juliane. Ukraine on its way to Europe // Interim results of the Orange Revolution. – Frankfurt am Main, 2009. – P. 99.
8. Індекс сприйняття корупції (*Corruption Perceptions Index*) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.transparency.org/cpi2014/results>.
9. Besters-Dilger, Juliane, Woldan, Alois. Die Ukraine auf dem Weg nach Europa. – Frankfurt am Main, 2011. – P. 106.
10. Besters-Dilger, Juliane. Die Ukraine in Europa / Aktuelle Lage, Hintergründe und Perspektiven. – Wien, 2003. – P. 124-125.

Попадинець Василь Васильович

ИНВЕСТИЦИОННЫЙ КЛИМАТ УКРАИНЫ В ГЛОБАЛЬНОЙ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ СИСТЕМЕ

Инвестиционный климат в Украине, как в региональном, так и в глобальном масштабе, слаб и требует значительного улучшения во многих сферах. В статье исследованы и теоретически обобщены термин «инвестиционный климат», как составляющую инвестиционной привлекательности экономики страны. Определены основные параметры, которые влияют на привлекательность инвестиционного климата национальной экономики. Используются методы: обобщение, сравнительного анализа, экономико-статистический. Цель статьи заключается в детальном анализе инвестиционного климата Украины согласно Индекса глобальной конкурентоспособности, определении и обосновании конкретных проблемных областей и секций и предоставлении возможных рекомендаций по улучшению инвестиционного климата в Украине. Результаты исследования позволили выделить ряд факторов, которые тормозят экономическое развитие и создают непривлекательный инвестиционный климат. При этом были использованы данные Всемирного банка по развитию ВВП Украины с 1991 года и по 2013 год. Обосновано, что одной из самых важных областей является борьба с коррупцией. По этому направлению, в глобальных рейтингах, страна находится в аутсайдерах. Как не менее важные факторы ухудшения инвестиционной привлекательности национальной экономики определено чрезмерную регуляцию и вмешательство государства в экономическую деятельность субъектов хозяйствования. При этом было указано на недостаточное реформирование данной сферы и предоставлен ряд рекомендаций по ее модернизации. Проанализировано состояние системы юстиции и соблюдения прав экономических субъектов. Кроме того рассмотрено недостаточно прозрачную и устойчивую финансовую систему Украины как составляющую развития экономики. Практическая значимость статьи заключается в обосновании, что для улучшения инвестиционного климата требуется комплексный подход, который включает в себя реформирование государственного налогообложения, дерегуляции и либерализации для участников рынка, противодействие коррупции, создание правового государства и улучшение финансового рынка Украины. Перспектива дальнейших исследований заключается в более детальном анализе важнейших проблемных факторов формирования инвестиционного климата в Украине.

Ключевые слова: инвестиционный климат, международная конкуренция, конкурентоспособность, дерегуляция, либерализация, реформирование.

Popadynets V.

THE INVESTMENT CLIMATE OF UKRAINE IN THE GLOBAL ECONOMIC SYSTEM

The investment climate in Ukraine, both regionally and globally, is weak and needs significant improvement in many areas. This paper investigated and generalized theoretically the term «investment climate» as part of the investment attractiveness of an economy. It was also identified the key parameters that affect the attractiveness of the investment climate of a national economy. Used methods: synthesis, comparative analysis and economic-statistical. The purpose of the article is a detailed analysis of the investment climate of Ukraine according to the Global Competitiveness Report, the determination and justification of the specific problem areas and sections and providing possible recommendations for improving the investment climate in Ukraine. The results showed a number of factors that impede economic development and create an unattractive investment climate. It has been also shown the unstable development of the national economy and factors of its development. It had been indicated data of the World Bank for the development of Ukraine's GDP in 1991 and 2013. Proved that one of the most problematic areas is the fight against corruption. In this area, in the global ranking, the country is an outsider. For this reason in the paper was described the factors, issues, and the present condition of the fight against corruption in Ukraine. Also was defined the excessive regulation and government intervention in the economic activity as another important factors deteriorating investment appeal. It was shown the insufficient reform of these sphere and provided a number of recommendations for the modernization of the section. Also it was analyzed the current condition of the system of justice and the rights of economic entities. Also considered insufficiently transparent and stable financial system of Ukraine, as part of economic development. The prospect of further research is a detailed analysis of critical areas and sections of the investment climate in Ukraine. The practical significance of this article is to justify that the improvement of the investment climate requires a comprehensive approach, which includes a reform of the state taxation, deregulation and liberalization of the market, fight against corruption, the establishment of the rule of law and improvement in the financial market of Ukraine. The prospect of further research is a more detailed analysis of the most critical factors in the formation of the investment climate in Ukraine.

Keywords: investment climate, international competition, competitiveness, deregulation, liberalization, reform.

Одержано 24.04.2015 р.

УДК 331.5.024.5

Уніга Олег Вікторович,

*аспірант кафедри міжнародних економічних відносин та управління проектами,
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки*

ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА ЗАЙНЯТОСТІ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ В ПЕРІОД ЕКОНОМІЧНОЇ КРИЗИ

В статті проведено дослідження ефективності державної політики зайнятості в Україні в період економічної кризи. Визначено основні тенденції регулювання мережею спеціальних державних установ для підтримання прийняттого рівня зайнятості, підвищення мобільності робочої сили, створення нових робочих місць. В статті узагальнено теоретичні підходи відносно заходів прямого і непрямого впливу на соціально-економічний розвиток суспільства. Метою статті є аналіз державної політики у сфері зайнятості населення та пошук рекомендацій, що сприятимуть удосконаленню ринку праці в Україні у період економічної кризи. Досліджено і проаналізовано зміни в законодавстві щодо зайнятості населення та процеси, які покращили б функціонування ринку праці. Проаналізовано проблемні питання, які заважають реформуванню ринку праці та гармонізації до міжнародних норм. У результаті дослідження було виділено чинники, які заважають розвитку ринку праці та шляхи покращення державного управління механізму комплексного підходу до вивчення критеріїв сфери зайнятості. Обґрунтовано, що завданням органів державного управління є формування державної політики зайнятості, сутність якої виявляється тоді, коли вона набуває характеру ефективних управлінських дій, здатних вирішувати нагальні проблеми суспільства і держави. Проаналізовано сучасне трактування державної політики зайнятості України в період економічної кризи. Проаналізовано функції органів державного управління у сфері зайнятості населення на сучасному етапі. Обґрунтовано особливості ринку праці України під час економічної кризи та найбільш ефективні методи і способи державного управління з врахуванням особливостей конкретного регіону. Обґрунтовано, наскільки ефективно в період стагнації економіки у цій сфері виконуються функції державного управління та які функції потребують удосконалення для покращення ринку праці. Перспективами подальших досліджень у даному напрямі є визначення ресурсів на динаміку економічного розвитку ринку праці в Україні у період економічної кризи, обґрунтовано ефективність інструментів державного регуляторного впливу на зайнятість населення.

Ключові слова: державна політика, трудове законодавство, ринок праці, економічна криза, зайнятість населення.